

ה"ת 59040/08/21 - תחנת משטרה - ערד (מרחב הנגב) נגד רשד אלעטונה

בית משפט השלום בבאר שבע

ה"ת 59040-08-21 תחנת משטרה - ערד (מרחב הנגב) נ' אלעטאונה
בפני כב' השופט יורם ברוזה, סגן הנשיא
מבקשת תחנת משטרה - ערד (מרחב הנגב) ע"י עו"ד דנה הבר
(פמ"ד אזרחי) וע"י רפ"ק יוסף שרפי (קצין אח"מ ערד)
נגד רשד אלעטונה ע"י עו"ד נורית מעתוק ועו"ד האיל אבו
משיב גררה

החלטה

לפני בקשת המדינה להורות על חילוט רכב מסוג גראנד צ'ירוקי של חברת Jeep מ.ר. 91-184-68 (להלן: "הרכב"), השייך למשיב, רשד אלעטונה (להלן: "המשיב") וזאת מכוח לסעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (להלן: "הפקודה" או "פקודת סדר הדין הפלילי") וכן בקשת המשיב להורות על החזרת הרכב מכוח אותו סעיף.

כללי/המהלכים וההליכים שקדמו לבקשה שלפני

1. ביום 4.5.21, בסביבות השעה 2:40, נעשה ניסיון לפרוץ לחנות מרכז היהלומים אשר נמצאת במרכז המסחרי שבכניסה למלון דיוויד ים המלח. כפי שניתן לראות בסרטון מצלמות האבטחה, במהלך ניסיון הפריצה נעשה שימוש ברכב מסוג גראנד צ'ירוקי, אשר נסע לאחור כדי לשבור את הזכוכית ולנסות ולשבור את תריס הברזל (באמצעות ניגוח תריס הברזל פעמיים) וזאת בטרם מהרכב יורדים חמישה רעולי פנים, אשר מנסים בעזרת כלי פריצה להשלים את הפריצה.

2. מסרטוני מצלמות האבטחה, שהוצגו לי (הן מתוך החנות והן מחוצה לה) ניתן לראות כי לאחר שניסיונות הניגוח עם הרכב, ותוך כדי ניסיון הנוסעים לפרוץ לחנות, מופיעה במקום נידת משטרה, בשל כך חוזרים המעורבים לרכב ובורחים מהמקום. מהסרטונים ניתן לראות כי מספר הרכב האחורי אינו ברור, ניתן לראות את המספרים הבאים: 8X - 4X1 - X1 (סימן הX הינו במקום סיפרה לא ברורה, שניתן לראות כי עברה שינוי).

3. הדיווחים הראשוניים אינם ברורים לגבי מספר הרכב. בדו"חות הפעולה הראשוניים מופיע מספר רכב 81-184-20, אם כי בגוף הדו"חות נמסר כי השוטרים מדווחים רק על חמש הספרות הראשונות 81-184 (ראה דו"ח פעולה 99171162 וכן דו"ח פעולה 99170946). עוד עולה מדו"חות הפעולה כי למעשה מדובר היה בניידת שעסקה בהכוונת תנועה אשר הבחינה ברכב, חשדה בו ועכבה אחריו וכך סוכל ניסיון הפריצה.

4. בדיקה לגבי המספר שנרשם בדו"ח (81-184-20) מעלה שמדובר ברכב מסוג מיצובישי, ולא ברכב

המעורב, ועל כן החקירה ממשיכה. ממצאים שהושארו בזירה (כולל המגב האחורי שנפל מהרכב בעת שניגח את דלת החנות, בנסיעה לאחור) נשלחו למעבדות אולם אין עליהם ממצא פורנזי.

5. חוקר ז"ט שבוחן את מצלמות האבטחה במקום מציין כי הרכב נחזה במצלמות בשעה 2:40 מגיע לכיוון מרכז היהלומים ובורח מהמקום בשעה 2:42 נגד כיוון התנועה. חוקר הז"ט רושם במזכר כי בתמונות ניתן לראות שמספר הרכב זוייף באמצעות צבע או מדבקות. כמו כן הוא מציין כי בתיעוד ממערכת עין הנץ משעה 3:33 ניתן לראות רכב זהה ליד דימונה, על כביש 25 בנסיעה לכיוון צפון, והפעם המספר הינו 81-184-83. בשלב זה נרשם בדו"ח כי "על פי בדיקה נוספת ועל פי שינוי של אותם מספרים שבוצע בהם שינוי המספר האמיתי של צ'ירוקי הוא 91-184-68 השייך לרשד אלעטאונה מחורה". (ראו דו"ח חוקר ז"ט מיום 5.5.21, אשר סומן על ידי כב' השופטת זהר דולב להמן ביום 27.5.21 כ"זדל/3").

יוער כי בתיק החקירה נמצא עותק קשיח של הצילום, ממנו למדים כי הצילום הינו של המספר הקדמי, בעוד במצלמות האירוע רואים כאמור את המספר האחורי.

6. בשלב זה ממשיכה המשטרה בפעולות חקירה, פונה לבית המשפט ומקבלת צווים שונים (לחקירת נתוני תקשורת, לחברת איתורן וכן צווי חיפוש) נעשית בדיקה של ממצאים שהיו בזירה במעבדה לצורך זיהוי ממצאים ביולוגים, וביום 31.5.21 מגיעה המשטרה לביתו של המשיב, לעצור אותו וכן לתפוס את הרכב שנמצא בחצר (הוא הרכב נשוא הבקשה). בדו"ח פעולה חתום על ידי רס"ר גלייב מצוין כי בעת מעצרו של המשיב נערך חיפשו ברכב (וכן ברכב נוסף) ולא נמצא בהם דבר, על הרכב היו סמני פגיעות פח, הרכב הובל לתחנת המשטרה ונסגר שם (דו"ח פעולה מיום 31/05/21, מספר אירוע 600), בדו"ח פעולה 99526061 נרשם כי ברכב מסוג קאיה נתפסו מספר מוצגים (כולל מפתחות הרכב). לפי דו"ח החיפוש בביתו של המשיב נמצאו פריט לבוש שנושא כיתוב באנגלית.

7. באותו היום מוגשת לבית המשפט בקשה לפי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (מ"י 63337-05-21):-

א. ביום 31.5.21 מובא המשיב בפני כב' השופט הבכיר חיים נחמיאס אשר מורה על הארכת מעצרו עד ליום 6.6.21;

ב. ביום 6.6.21 מובא המשיב בפני כב' השופטת רוני סלע אשר מאריכה את המעצר עד ליום 9.6.21, במהלך המעצר השני נעצר ביום 6.6.21 חשוד נוסף שמעצרו מוארך על ידי כב' השופט בן שלו עד ליום 8.6.21 (מ"י 13919-06-21).

8. במהלך המעצר נשלחת ביום 1.6.21 בקשה לביצוע השוואה בין הרכב שנתפס (נשוא הבקשה) לבין התמונות מסרטוני האבטחה, חו"ד מיום 2.6.21 קובעת כי קיימת התאמה מלאה בן שני הרכבים (לכך אתייחס בהמשך). כמו כן נעשית בדיקה למול מקום העבודה של המשיב, אשר מגלה כי ביום 4.5.21, בשעה 5:49 התייצב הנ"ל לעבודה (לפי שעון הנוכחות שמבוסס על טביעת האצבע שלו) בקבוץ צרעה שליד בית שמש. בדיקות המעבדה לא העלו

ממצאים פורנזיים שקושרים את המשיב לזירה.

9. החשוד הנוסף משוחרר ביום 8.6.21 בתחנת המשטרה, המשיב משוחרר ביום 9.6.21 הרכב נשאר בחזקת המשטרה.

ההליך שלפני

10. ביום 26.8.21 מגישה המדינה את הבקשה שלפני והיא מועברת לקבלת תשובתו של המשיב. התשובה מוגשת ביום 1.10.21, יחד עם בקשה של המשיב להורות על החזרת התפוס, דיון נקבע על ידי כב' השופט הבכיר ג'ורג' אמוראי ליום 1.11.21.

11. הצדדים מבקשים (בהסכמה) לדחות את הדיון ליום 4.11.21 ובית המשפט מקבל את הבקשה, אולם בשל פרישתו של כב' השופט הבכיר אמוראי הועבר התיק להתברר לפני.

12. דיון ראשון מתקיים ביום 11.11.21 ובמהלכו מתברר כי המשיב לא קיבל לידיו את תיק החקירה, לפיכך הדיון נדחה ליום 16.11.21.

13. בדיון שנערך ביום 16.11.21 הודיעה ב"כ המשיב כי הוא מבקש לחקור רק את עורך חוות הדעת שעניינה סימני הזיהוי ברכב, **ב"כ המשיב הבהיר (לשאלה מפורשת של בית המשפט) כי אין בכוונתו להגיש חוות דעת מטעמו וכי אין ברצונו לחקור אחרים**. הדיון נקבע, על כן, ליום 18.11.21 לחקירת עורך חוות הדעת.

14. בפתח הדיון העלה המשיב טענה ולפיה אנו לא במסגרת בקשה לחילוט הרכב אלא בבקשה להחזרת תפוס. הובהר למשיב כי שתי הבקשות לפני, אולם ראשית אדרש לשאלה העובדתית האם הרכב נשוא הבקשה אכן שימש לניסיון הפריצה ורק אם יקבע שכן כן תידון השאלה המשפטית האם יש מקום להורות על חילוט בנסיבות העניין.

באותו דיון נחקר רפ"ק אלן ציקובסקי שערך את חוות הדעת.

15. בסיום הדיון, בפתח הסיכומים, כאשר ביקשתי לברר מה הייתה עילת הסגירה של התיק (חוסר ראיות, חוסר אשמה או חוסר עניין לציבור), התברר לפתע כי הבקשה הוגשה עוד בטרם התקבלה החלטה האם יוגש כתב אישום כנגד המשיב או האם התיק ייסגר, וכי למעשה תיק החקירה עדיין פתוח (אם כי כאמור כל חומרי החקירה כבר הועברו למשיב).

16. בשלב זה הודע למדינה כי ראשית יש לקבל החלטה האם כלל בכוונתה להגיש כתב אישום (שכן אם כך הדבר, יש לדון בבקשה במסגרת ההליך הפלילי). לאחר שביום 7.12.21 הוחלט שלא להגיש כתב אישום והתיק נסגר בעילה של "חוסר ראיות" הגישה המדינה את הסיכומים מטעמה. המשיב הגיש את הסיכומים מטעמו ביום 20.1.22 (לאחר שקיבל הארכת זמן אותה ביקש) והמדינה הגישה סיכומי תגובה ביום 7.2.22.

טענות המדינה

17. בכל הקשור לשאלה העובדתית, מפנה המדינה לחו"ד מז"פ ולפיה קיימת התאמה חד משמעית בין סימני הרכב שנראים בתמונות מזירת האירוע לבין סימנים שניתן לראות בתמונות של הרכב שצולמו לאחר תפיסתו. המדינה טוענת כי חקירת המומחה מטעמה רק איששה קביעה זו וכי בעצם כך שהמשיב ויתר על חו"ד מטעמו יש כדי לחזק זאת.

18. המדינה מפנה למעשה לכך שבכל חקירותיו של המשיב במשטרה הוא בחר לשמור על זכות השתיקה ולא נתן כל הסבר מניח את הדעת למעורבות של הרכב בניסיון הפריצה על אף שטען כי הוא היחיד המחזיק במפתחות הרכב. לטענתה המשיב גם התעלם מכך שברכב נמצאו פריטי לבוש ייחודיים, אשר מחד טען כי הם שלו ומאידך הם נראים בסרטון ממקום האירוע.

לפיכך טוענת המדינה כי הוכח מעבר לכל ספק כי הרכב מעורב בניסיון הפריצה.

19. בכל הקשור לטיעון המשפטי, טוענת המדינה כי בהתבסס על הפסיקה והספרות הוראת סעיף 34 לפקודה מאפשרות גם חילוט רכוש שנתפס מכוח סעיף 32 לפקודה. המדינה מפנה לבש"פ 6686/99 אליהו עובדיה נ' מדינת ישראל, פד"י נד(2) 464 (2000) (להלן: "עניין עובדיה") אשר בו נקבע (לשיטתה) כי סמכויות בית המשפט מכח סעיף 34 כוללות אפשרות חילוט וכן היא מפנה לב"ש (י"ם) 9719/09 עזבון מרעי אלראידה נ' מדינת ישראל (2010) שקבע כי בהתאם לקביעת בית המשפט בעניין עובדיה הנ"ל כולל סעיף 34 סמכות להורות על חילוט הרכב (באותו עניין, הבעלים של המחפר נהרג בזמן שבציע פיגוע דריסה. הואיל והוא נהרג הוא לא הועמד לדין, ובית המשפט המחוזי קבע כי ניתן להורות על חילוט המחפר לפי סעיף 34).

20. לטענת המדינה גם אם לא הוגש כתב אישום, ואין כל היתכנות להגשתו, ניתן להורות על חילוט וזאת כפי שניתן לעשות כן במקרה של זיכוי, וזאת כפי שנקבע בע"א 427/87 זכריה שוקרי נ' מדינת ישראל, פד"י מב(1) 732 (1988) (להלן: "עניין שוקרי"). לטענת המדינה אם ניתן להורות על חילוט כאשר אדם נמצא זכאי, על אחת כמה וכמה ניתן לעשות כן כאשר לא מוגש כתב אישום.

21. לצורך ההיקש מפנה המדינה להוראות חוק המאפשרות חילוט שקבועות בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג - 1973, ממנה היא לומדת כי מדובר בפעולה נגד הרכוש ולא נגד האדם וזאת גם לפי סעיף 39 לפקודה.

טענות המשיב

22. אם עיקר הטיעון בסיכומי המדינה מוקדש לחלק המשפטי, המשיב מפנה את עיקר משקל טענותיו לחלק העובדתי וטוען כי לא הוכח שהרכב שלו שימש לביצוע העבירה.

23. בכל הקשור לטענה כי המשיב לא הביא חו"ד מטעמו הוא מפנה לכך שבעת הגשת הבקשה (ועד היום) הרכב

בחזקת המדינה, כי חוקר מז"פ כלל לא בדק את הרכב אלא ערך את ההשוואה על בסיס תמונות בלבד.

24. לטענת המשיב מהותו של החילוט הינה עונשית, ולמעשה המדינה מנסה להעניש אותו מבלי לנהל כנגדו הליך פלילי. לטענתו רק וככל שמדובר בהליך פלילי, ניתן להשתמש בשתיקתו בבית המשפט כחיזוק (לפי סעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב - 1982), ולא ניתן לעשות שימוש בשתיקה זו בהליך האזרחי שלפני.

25. המשיב תוקף את חו"ד חוקר המז"פ, שמתבססת על תמונות ולא על בדיקת הרכב, לטענתו יש חשש כבד לפיו התמונות הותאמו וכי מדובר בסילוף ראיות.

26. המבקש תוקף את תקינות הממצאים שנטען כי נתפסו בתוך הרכב, מפנה לכך כי חלק מהמוצגים נתפסו (לפי מזכר מיום החיפוש) ברכב אחר. לטענתו ביום התפיסה לא נמצא דבר ברכב ורק למחרת, כאשר הגיעו החוקרים לצלם את הרכב נמצאו בו לפתע אותם פריטי לבוש.

27. המשיב מפנה לכך שהחוקר לא בחן התאמה לרכבים אחרים, אלא רק לרכב נשוא בקשה זו, לפרק הזמן מהאירוע עד לתפיסה, לכך שלא נעשתה השוואת צמיגים או שברים ממקום האירוע או כל ממצא השוואתי אחר.

28. לטענת המשיב, בעניין עובדיה לא נקבע כי ניתן לחלט רכב בטרם נקבע שברכב בוצעה העבירה. עוד הוא טוען כי ככל שתתקבל הבקשה, יפתח הפתח לחילוט חפצים אף במקרים בהם לא בוצעה עבירה.

29. לטענתו הסמכות לפי סעיף 34 לפקודה היא לקבוע למי שייך החפץ לתובע הזכות או לאדם פלוני ולא לחילוט וכי אין חילוט ללא כתב אישום. לטענתו כל טענות המדינה הם בבחינת "לולינות משפטית" שבה היא לוקחת אמירות שונות מפסקי דין שונים כדי לבנות מבנה משפטי חדש.

המשיב מפנה לסעיף 39(ב) לפקודה וטוען כי על המדינה להראות שהחפץ שימש לעבירה, כי מי השתמש בחפץ נידון והורשע ורק אז ניתן להורות על חילוט.

תשובת המדינה

30. בסיכומי התשובה מטעמה מפנה המדינה לכך שהמשיב ויתר על האפשרויות שניתנו לו להביא עדים מטעמו או להעיד בעצמו וכן לספק הסבר היכן היה הרכב באותו הזמן, משוויתר על כך אין לו להלין אלא על עצמו.

31. המדינה מפנה לע"פ 8312/17 ברהמי בנימין ואח' נ' מדינת ישראל (2018) (להלן: "עניין ברהמי"), שם נקבע כי מעבר לתכלית ההרתעה יש גם תכלית של מניעה שעומדת בבסיס החילוט.

32. המדינה טוענת כי אין מקום לדרוש הגשת כתב אישום כתנאי לחילוט וכי "אין לקבל את המצב האבסורדי הנוכחי בו ברי לכל כי הרכב היה מעורב בביצוע עבירה ובעליו של הרכב אינו מספק גרסה באשר להימצאותו בזירת העבירה ולשימוש שנעשה בו ונאלם דום כאשר נשאל בקשר לכך". לטענת המדינה, אומנם יש לכל אדם זכות בהליך פלילי שלא למסור גרסה, אבל אין זה כך בהליך אזרחי.

33. המדינה מסכימה כי הנטל המוטל עליה הינו נטל אזרחי מוגבר כפי בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, פד"י נט' (5) 397 (להלן: "עניין שם טוב").

חילוט לפי פקודת סדר הדין הפלילי

34. פעולת החילוט הינה החרמת הנכס על ידי המדינה, לחילוט יש מספר מטרות. המטרה הראשונית הינה למנוע מחוטא לצאת נשכר, כך שהתמריץ לביצוע העבירה יישלל ותיווצר הרתעה, הוא נועד גם למנוע ערוב בין נכס שנרכש כתוצאה מפעולה חוקית לנכס שנרכש באמצעות מעשה פלילי (ובכך תחסם האפשרות להלבין נכסים). לחילוט יש תכלית "מעין עונשית", כך שהעברייני ידע שזולת עונש המאסר וכן הקנס הוא עלול להיפגע גם בכיסו מעבר לפירות המעשה הפלילי. "החילוט מעביר מסר לעברייני ולחברה בכללותה, לפיו העבירות שביצע העברייני הן חמורות, וכי המדינה אינה סובלנית כלפי התנהגויות שכאלה" (ע"א 6212/14 מדינת ישראל נ' אשרף ג'סארי (2016), פסקה 7) (להלן: "עניין ג'סארי").

35. למעשה פעולת החילוט, כפי שמבהיר כב' השופט סולברג בעניין ג'סארי הנ"ל, מטרתה הינה מסר לעברייני, לסביבתו וכן לחברה בכללותה ולפיו המדינה אינה סובלנית כלפי ההתנהגות, כי היא שוללת את הרכוש, לעיתים גם מעבר לגבולות רכושו של העברייני, וכי גם העברת נכסים לצד ג' אינה מנכה את הרכוש.

36. ישנן מספר הוראות חוק פרטניות שקבועות סמכות חילוט, כך נקבע בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000, בחוק חילוט רווחים מפרסומים שענינם עבירות, התשס"ה - 2005, בחוק מאבק בארגוני פשיעה התשס"ג - 2003, ופקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג - 1973.

בנוסף להוראות החוק הפרטניות, קיים הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי שדן בתפיסת חפצים.

37. יש להבחין בין חילוט לפי הוראות החוק הפרטניות לבין חילוט לפי פקודת סדר הדין הפלילי. בעוד בחילוט לפי הוראות החוק הפרטניות, קבע לנו המחוקק מה העילה לביצוע החילוט בהליך אזרחי, ולא במסגרת הליך פלילי. בפקודת סדר הדין הפלילי הדבר לא נקבע בבירור.

38. התנאי לתחולת הפרק הרביעי הינו שהחפץ ייתפס במסגרת סעיפים 32 או 33 לפקודה. בעניין שלפני מדובר בחפץ שנתפס לפי סעיף 32, שכן היה יסוד סביר להניח כי הרכב שימש לביצוע העבירה, התפיסה נעשתה על פי צו שיפוטי שניתן על ידי כב' השופט אלון אופיר במסגרת צ"א 14482-05-21, ועל כן התפיסה היא כדין והוראות הפרק הרביעי לפקודה חלות על הרכב.

39. אם היה מוגש כתב אישום, היה צריך לבחון תחולת סעיפים 36 ו- 37 לפקודה. אם היה מורשע המשיב (או אחר) בביצוע העבירה, היה צריך לבחון תחולת סעיף 39 לפקודה. אולם, בעניין שלפני לא רק שאין הרשעה, ההחלטה הינה שלא להגיש כתב אישום וזאת מחוסר ראיות. על כן מפנה המדינה לסעיף 34 לפקודה הקובע כי:-

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לעניין מסויים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ ימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהג בו בדרך אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו".

40. בעניין עובדיה הנ"ל, דובר בציד שמטרתו הייתה משחקי מזל (שולחנות קזינו, רולטות, ז'יטונים ועוד) שנתפסו ברכב של המבקש. המבקש טען כי מטרת הציד הייתה ייצוא לחו"ל, המדינה טענה כי המטרה הייתה הפעלת בית הימורים. בית משפט השלום, באותו עניין, הורה כי יש להעביר את התפוסים לאחד מנמלי התעופה או הים על מנת לייצא אותם וכי ככל שלא ינקטו הצעדים הדרושים לכך הם יושמדו, ועל כך נדון הערעור.

41. בית המשפט העליון הבהיר במפורש, בעניין עובדיה, כי סמכותו של בית משפט השלום, במסגרת סעיף 34, הינה גם להורות על חילוט או השמדת התפוסים:-

"סמכויותיו של בית-המשפט רחבות ביותר (סעיף 34). הוא רשאי להורות על החזרתם, עם או בלי תנאים, או על המשך ההחזקה בהם. נראה, כי בעיקרון מוסמך הוא להורות על חילוטם או על השמדתם. החילוט או ההשמדה הם אמצעים דרסטיים שבנסיבות המתאימות לא ניתן להימנע מהם. ניתן לתאר מצבים שבהם מדובר בחפץ שנעברה בו עבירה, נתפס על-ידי המשטרה ואיש אינו מבקש להחזירו או חפץ מסוכן כשלעצמו או חפץ האסור בהחזקה על-פי דין, כגון סמים או חפץ שיש בו כדי לסכן את ביטחון הציבור, את שלומו או את בריאותו" (שם, עמ' 476).

42. באותו עניין מבהיר בית המשפט העליון כי אין למעשה מגבלת זמן להגשת בקשה לפי סעיף 34, וכי הסעיף אינו קובע קריטריונים ועל כן הוא מציין מספר שיקולים שיש לבחון, ומבהיר כי אי מדובר ברשימה סגורה:-

א.	טיב החפץ התפוס;
ב.	סוג העבירה שיש חשד כי יעברו באותו החפץ;
ג.	נטל ההוכחה ומידת ההוכחה הדרושה לצורך הכרעה בגורל התפוסים;
ד.	הזכות הקניינית של הטוען לבעלות בחפץ;
ה.	האינטרס הציבורי במניעת העבירה.

"הדעת נותנת, כי על התנאים להיות כאלה שיש בהם כדי לשמש תחליף לתפיסה באופן ששיגו את

תכליתה, ועם זאת, תהיה פגיעתם קטנה ככל שניתן מזו הנגרמת בעקבות התפיסה" (שם, עמ' 477)

43. בעניין עובדיה הנ"ל, התקבל הערעור מהסיבה ולפיה המדינה כלל לא הגישה כל בקשה לפי סעיף 34 לפקודה, אלא היה זה המחזיק שהגיש בקשה להחזיר אליו את התפוסים וכי אין מקום לקבל קיצור דרך זה. אולם, בעניין שלפני, כאשר ההליך החל בבקשת המדינה, נימוק זה אינו יכול לסייע למשיב.

44. עמדת המשיב ולפיה לא ניתן לפעול לחילוט לפי הפקודה, כל עוד לא מוגש כתב אישום, דינה להידחות. ראשית יש לזכור כי החילוט הינו פעולה כנגד החפץ ולא כנגד האדם המחזיק בחפץ על כן הבחינה הינה מה נעשה בחפץ ומה הפוטנציאל שיש בחפץ לפעולה עתידית.

45. אם הייתי מקבל את עמדת המשיב, ולפיו רק הגשת כתב אישום יכולה להביא לחילוט, תתקבל תוצאה קשה ולפיה כל פעם שייתפס חפץ, שהמדינה רוצה לחלט או להשמיד, חובה יהיה עליה להגיש כתב אישום כנגד אדם (גם אם אין ראיות כנגדו) כתנאי לחילוט. זו תוצאה קשה שאין לקבל אותה.

46. תוצאת החילוט הינה שלילת קניינו של אדם, תוצאה זו אינה קלה. ועדיין, עמדת המדינה, כפי שנקבעה בעניין עובדיה הנ"ל, ולפיה, ניתן להורות על חילוט גם ללא הגשת כתב אישום, היא זו ששומרת על האזרח מהגשת כתבי אישום מיותרים, כאשר אין מספיק ראיות, רק לצורך חילוט.

47. אין מקום לטענת המשיב ולפיה נמנעה ממנו היכולת להוכיח כי הרכב לא שימש לביצוע העבירה בעצם העובדה שהמדינה לא הגישה כתב אישום (ובכך "דרסה" את זכויותיו). המצב הינו הפוך, בכך שהמדינה בחרה שלא להגיש כתב אישום יש פגיעה פחותה בזכויותיו, מחד הוא לא עומד לדין פלילי, הליך קשה כשלעצמו. מאידך, לא נמנעה ממנו היכולת להוכיח כי הרכב לא היה מעורב בביצוע העבירה או לכל הפחות כי הדבר נעשה ללא ידיעתו והדיון נדחה לצורך כך, והיה נדחה עוד אם רק היה מבקש זאת.

48. כפי שניתן לחלט רכשו של אדם, שנהרג במהלך ביצוע העבירה, גם אם לא הועמד לדין (ואין אפשרות להגיש כנגדו כתב אישום) יש מקום לאפשר חילוט גם באותם מקרים בהם המדינה מחליטה שלא להעמיד לדין, כל עוד היא עומדת בתשתית הראייתית הנדרשת.

49. יש לשים לב כי סמכותו של בית המשפט להורות על חילוט לפי סעיף 34 הינה אך ורק כאשר התיק נסגר ללא הגשת כתב אישום, שכן כאשר מוגש כתב אישום יש לפעול לפי סעיפים 36, 37 או 39 לפקודה (כל מקרה לפי נסיבותיו). בעניין שלפני נפל פגם בכך שהבקשה מטעם המדינה הוגשה עוד בטרם התיק נסגר. אולם, הואיל והתיק נסגר בטרם הסתיים הדיון, והואיל והמדינה העמידה לרשות המשיב את מלוא תיק החקירה טרם הדיון (ולא ענתה כי מדובר בתיק שעדיין פתוח) ולא התנגדה שהמשיב יבדוק את הרכב ויגיש חוו"ד מטעמו, אני רואה בכך טעות טכנית שאין בה כדי למנוע הדיון (ובייחוד כאשר המדינה הגישה את הבקשה עוד בטרם המשיב ביקש שבית המשפט יורה על החזרת התפוס).

50. לסיכום - בהתאם לעניין עובדיה הנ"ל, ולהוראות סעיף 34 לפקודה, הנני קובע כי לבית משפט השלום יש סמכות להורות על חילוט חפץ אשר נתפס כדין במסגרת הפרק הרביעי לפקודה, וזאת כאשר הבקשה מוגשת במועד וכדין וכאשר התיק נסגר ללא הגשת כתב אישום. אין להתנות סמכות זו רק בהגשת כתב אישום (כפי שמבקש המשיב) שכן הדבר יוביל להגשת כתבי אישום ללא כל סיכוי להרשעה רק לצורך החילוט. דווקא סמכות זו היא אשר תוביל לכך, כי במקרים מתאימים, המדינה תנקוט בהליכי חילוט במקום בכתבי אישום פליליים.

האם עמדה המדינה בנטל ההוכחה בעניין שלפני?

51. כפי שנקבע בעניין שקורי הנ"ל, צו מה יעשה בחפץ, בהתאם להוראות סעיף 34 לפקודה, הינו צו אזרחי, וזאת הגם שההוראות הינן בפקודה פלילית (שם, עמ' 738). כפי שנקבע בעניין שם טוב הנ"ל, נטל ההוכחה הינו נטל אזרחי (אומנם, באותו עניין נקבע על ידי כב' השופט חשין כי נדרש "נטל מוגבר" אולם כב' השופטת (כתוארה דאז) נאור וכב' השופט (כתוארה דאז) חיות השאירו עניין זה בצריך עיון, ומשכך הוא לא הוכרע).

52. כאשר מדובר בחילוט לפי הפרק הרביעי לפקודה, תחילתו של ההליך הינו בסעיף 32 (או 33) כלומר, יש להראות שהיה קיים חשד סביר לכך שהחפץ שימש לעבירה. בנטל זה עמדה המדינה שכן התפיסה נעשתה על פי צו של בית המשפט.

53. אולם, מעבר לכך, לאחר שעברתי על תיק החקירה, ולאחר שנחקר לפני רפ"ק אלן ציקובסקי על חוות דעתי, מצאתי כי הוכח ברמת וודאות גבוהה הנדרשת (ואם הייתי נדרש לכך, גם מעבר לכל ספק סביר) כי הרכב שימש לצורך ביצוע העבירה.

54. איני מקבל את טענת המשיב ולפיו היה צריך לבצע בדיקה פיזית של הרכב, יש לזכור כי הבחינה הינה על פי תמונות ממקום האירוע למול תמונות של הרכב, מדובר בבחינה שהוכרה כאפשרית.

55. כפי שהעד הבהיר, הבדיקה נעשתה בשלושה שלבים, ראשית סוג הרכב, שנית הצבע שלו, דבר שמוציא מהמשוואה את כל הרכבים שאינם עומדים בתנאים אלו ולאחר מכן נעשית בדיקה פרטנית.

56. גם אם נתעלם מהזהות במגן הרוח ומסגרת לוחית הרישוי (שגם הן גנריות) ישנן שלוש נקודות זהות חשובות -

א.	המכה שקיימת ליד הגלגל האחורי שימני הינה זהה ברכב של המשיב וברכב שצולם בסרטנים;
ב.	המכה שנראית במגן האחורי שהינה זהה;
ג.	ארבע מתוך 7 הספרות בלוחית הרישוי.

57. לעניין לוחית הרישוי יש להרחיב שכן בעוד מספר הרכב הינו 91-184-68, בסרטון ניתן לראות כי הספרות

הברורות הינן 1X - 4X1 - 8X, כאשר שלושת הספרות שרשמתי כX נעשה בהן שינוי על מנת שהמספר יראה כ 88 - 81 - 1X4, השינוי הינו בולט לעיין, וברור שלא ניתן היה לשנות את הספרות אלא לספרה 8 (ולא בכדי השינוי לא נעשה בספרות 1 ו- 4) וכן היעדר מגב אחורי (שנפל כאמור בזמן ניסיון הפריצה).

58. לחו"ד זו יש לצרף את הודעות המשיב במשטרה. בחקירה הראשונה (מיום 31.5.21), הבהיר המשיב היכן הוא היה במועד הנטען (דבר שאומת לאחר מכן), כי הרכב הינו שלו וכי רק הוא משתמש בו (שורות 49-52, שורה 82) טען שזה לא הרכב שלו שהיה שם (שורה 97) וכאשר נשאל לגבי הסימנים המזהים בין הרכב שלו לרכב שצולם בחר לשמור על זכות השתיקה.

59. בחקירה השנייה מיום 3.6.21 כאשר הוצגה לו חוות הדעת בחר לשמור על זכות השתיקה, וכך גם בחקירה השלישית מיום 5.6.21 (עת הוצגו לו תמונות מיום 9.5.21, ממעבר מיתר, שם נגדם אחר ברכב, בניגוד לטענתו בחקירה הראשונה).

60. זכותו של חשוד לשמור על זכות השתיקה הינה זכות יסוד, כפי שהמשיב מציין בסיכומים מטעמו יש לכך משמעות ככל שמוגש כתב אישום בהתאם לסעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב - 1982, ואין מקום לזקוף עניין זה כנגדו בדיון לפני.

61. אולם, לאחר שהתיק נסגר, והמשיב אינו עומד לפני הגשת כתב אישום, ועדיין הוא בחר שלא למסור גרסה ולהעיד, אזי, כפי שנקבע בע"א 548/78 שרון נ' לוי, פד"י לה (1) 736 (1980), יש לזקוף זאת לחובתו. כלל זה יפה במשפט אזרחי ועל אחת כמה וכמה כאשר עוסקים בבקשה לחילוט רכושו של אדם והוא בוחר שלא לתת גרסה לגבי מקום המצאות הרכוש.

62. כאשר משקללים את הנתונים, הדמיון בין סוג הרכב, צבע הרכב, מכות שונות ברכב (הן ליד הגלגל האחורי הימני והן במגן האחורי), העדר המגב האחורי, וכן הזהות בין 4 מתוך 7 הספרות של הרכב (כאשר שלושת הספרות האחרות דומות אם כי עברו שינוי מכוון) וכן עדותו של המומחה. מצד אחד ומנגד הימנעותו של המשיב מלתת גרסה לגבי מקום המצאות הרכב ומי משתמש בו (בייחוד כאשר בניגוד לדבריו במשטרה לפחות במקרה אחד קיים תיעוד של צד ג' שמשתמש בו) הנני קובע כי הוכח, במידה גדולה של וודאות, ובוודאי מעבר לנדרש במשפט אזרחי, כי הרכב של המשיב הינו הרכב ששימש לצורך ניסיון הפריצה.

63. לעניין זה מצאתי לנכון להבהיר שלא התייחסתי לזהות בין פרטי הלבוש שנמצאו, לכאורה, ברכב בשים לב לכך שיש אי בהירות לגבי מקום התפיסה בשים לב למזכרים השונים. לפיכך, ובהעדר עדויות של השוטרים שערכו את החיפוש, לא מצאתי לנכון להתייחס לכך.

האם יש מקום להורות על חילוט הרכב בנסיבות האמורות?

64. כפי שנקבע בעניין עובדיה הנ"ל יש לשקלל מספר רב של שיקולים בטרם יורה בית המשפט על חילוט הרכב.
65. מצד אחד יש לקחת בחשבון כי הרכב, כשלעצמו, אינו כלי מסוכן, אין מדובר בחפץ שמטיבו משמש לביצוע פשע (כגון סמים) או הושג באמצעות עבירה. מדובר ברכב חוקי, בעל רישיון המשמש לנסיעה. כלי רכב כיום, קשור בטבורו ליכולתו של אדם להתנייד ממקום למקום. העדר כלי רכב יכול למנוע הגעה לעבודה, טיפול רפואי או אפילו חופשה משפחתית.
66. מהצד השני, יש לזכור כי לא מדובר בכלי רכב תמים, או אפילו לא בכלי רכב ששימש רק לצורך הובלת אנשים למקום ביצוע העבירה. ברכב הנדון נעשה שימוש ככלי פריצה, הפריצה הייתה אלימה (גם אם כלפי רכוש), נעשה ברכב ניסיון לניגוח תריס הברזל (ובשים לב לכך שהדבר נעשה בנסיעה לאחור, פעמיים, יש ללמוד כי מדובר בנסיון מכוון). לפיכך יש להתייחס לכלי רכב זה ככלי פריצה לכל דבר ועניין.
67. אולם, בכך לא די, גם אם מדובר היה ברכב שנעשה בו שימוש ככלי פריצה, יכול היה המשיב להוכיח (או לפחות לטעון) כי הוא לא היה מודע לכך. יכול היה לטעון כי הדבר נעשה ללא הסכמתו (במפורש או מכללא) אך הוא בחר שלא לעשות כן. המשיב בחר שלא לטעון דבר (לא במשטרה, שם טען כי רק הוא עושה שימוש ברכב, דבר שהופרך, ולא בבית המשפט. גם לא לאחר שנסגר תיק החקירה) ועל כן יש לזקוף זאת כנגדו.
68. אשר על כן, כאשר הוכח ברמת וודאות גבוהה כי הרכב שישמש לצורך ביצוע העבירה, ככלי הפריצה העיקרי. וכאשר המשיב לא סיפק כל גרסה להמצאות הרכב במקום, לא הראה כי הוא היה תם לב וכי אין לו כל קשר לעבירה. ובשים לב לאופי האלים והקשה של העבירה (גם אם הוא כלפי רכוש) הנני קובע כי יש מקום לקבל את הבקשה ולהורות על חילוט הרכב.
- לסיכום
69. סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי מאפשר למדינה לבקש חילוט של חפץ, שנתפס כדין גם אם לא מוגש כתב אישום (וזאת כל עוד התיק נסגר). פרשנות זו תביא לכך שהמדינה תימנע מלהגיש כתבי אישום ללא כל צורך, רק לצורך השמדה או חילוט.
70. הוכח, ברמת וודאות גבוהה (שנדרשת גם בהליך פלילי), כי הרכב של המשיב הוא זה אשר בו נעשה שימוש לצורך ניסיון הפריצה, ככלי ניגוח, שימוש אלים זה, מעמיד אותו במעמד זהה לכלי פריצה ומקנה לו אופי מסוכן.
71. כאשר הבעלים של החפץ בוחר שלא למסור גרסה, בבית המשפט, לאחר שתיק החקירה נסגר, ולהבהיר כיצד הגיע הרכב לזירה, יש בכך לפעול כנגדו ולראות כי הוא הסכים, למעשה, לשימוש שנעשה.

בנסיבות אלו הנני קובע כי דין הבקשה להתקבל ומורה על חילוט רכב מסוג גראנד צ'ירוקי של חברת Jeep מ.ר. 91-184-68 השייך למשיב.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים בדואר רשום עם אישור מסירה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי כחוק.

ניתנה היום, י"ז אדר ב' תשפ"ב, 20 מרץ 2022, בהעדר
הצדדים.